

Ferdinand Ahm Krag

Daybreak

Soludstilling

6. februar – 15. marts 2025

Solbrud: Søvn, drøm, opvågning. Døgnet har sin rytme, livet spinder sin store takt om jordens akse og solens bane spænder vores indre hormonelle ure op. Vi indsættes i planetens organiske tid. Hvad ellers? Hvad afdækker den opstigende sol? Føder den stadig en myte? Evner den endnu at realisere sansningens akut levende 'nu'? Eller indsættes vi blot igen og igen i den samme trætte, forpinte og overfortalte historie af kriser, brændende landskaber, krige, geopolitiske omvæltninger og historisk skyld - dag ud, dag ind. Modsætningen mellem dystopi og utopi er tilbagelagt af en ny amalgering: vores hverdag. Den er præget af multiple indbyrdes kæmpende narrativer, der hver især kæmper om definitionsretten og i en vis forstand kæmper de om Solen: magten over alt synligt.

Overfor den ydre verdens krigs-tid findes også det man kunne kalde 'indre tid'. Billederne på udstillingen 'Daybreak' forsøger at mediere mellem indre og ydre tid. De forsøger at danne passage til dét krigens tid ellers aflyser: skabelses-tid, uendelighed, vertikal tid og tid til verdensfortællelse - også kaldet hengivelse, åbenhed og udstrømning fra og mod det indre. Kampen om Solen og kampen for at holde passagen åben til den indre tid afspejles eksempelvis i den kompositoriske logik, der ligger bag værket: 'Stjernevagtskifte og dimensions-spaltning'.

Enhver mediering mellem indre og ydre kræver sin sjælefører, og derfor findes der på udstillingen to tegninger af *Psykopomper*. Michel Serres skriver i 'Naturpagten': *'Psykopompos, sjæleføreren: det er et af de navne, hvormed Antikkens grækere hædrede Hermes: med denne titel mente de, at han ledsagede de døde sjæle til underverdenen...Som konstruktør af relationer og objekter, konduktør efter døden, gud for meddelelser og nyskabende overgange, antog man, at han tavst og usynligt var til stede i daggryets og aftenens tusmørke. Kort sagt ville Hermes kunne gå for at være afsejlingernes ærkeengel'*.

Der findes også et værk der hedder 'Dionysos Avenue' og det navn er taget fra den vej mit atelier ligger på for foden af et brændt bjerg i Nea Makri, Grækenland. Jeg går fra mit hjem til mit atelier af den vej på daglig basis. Billedet er en færdselsåre og måske alle billeder dybest set er færdselsårer.

Der findes desuden på udstillingen en serie på fire værker der bærer titlen 'Newton 1-4' efter et tryk af William Blake. På trykket ser vi en nøgen mand sidder i et klippelandskab. Han er smuk som en af antikkens guder. Tonet muskulatur tegnet med let stiliserede, men alligevel anatomisk korrekte linjer og perfekt proportioneret. Manden er fysikeren Isaac Newton. Han sidder bøjet over et stykke papir, der er rullet ud på jorden foran ham. Med sin venstre hånd tegner han på papiret med en passer. Man kan se at der er tegnet en trekant og inde i trekanten en cirkelbue, der forbinder to af dens vinkler. Det ses at manden er fordybet, måske endda intenst optaget af det problem vi ser antydningen af på papiret og som trekanten og buen har et eller andet at gøre med. Den hellige tre-enighed? Guds geometri? Hans nærvær er for og på papiret og dets geometriske udregning, mens han er helt igennem fraværende overfor det omkringliggende landskab med mærkelige amorfe klippeformationer, koralagtige vækster og en baggrund af dybe blå tone, der giver associationer i retning af det maritime. Sidder han i virkeligheden på havets bund? Billedet indgår i serien 'billeder af den faldne verden'. Blake brød sig ikke om Newton og oplysningstiden, og foragtede det han opfattede som en gold mekanisk rationalisme. Newton er en *falden* - man forstår, at han er et ekko af Adam, men også af Apollo. Hans krop er på en måde selv en art trefoldig indlejring af *typer*, der hele tiden skaber forskudte fortolkningsperspektiver.

Hver gang jeg kigger på billedet bliver det mere og mere komplekst til trods for dets tilsyneladende enkelhed. Billedet er også en slags klassisk fremstilling af problemet vedrørende kortet og territoriet, der står i et gensidigt betingende dialektisk forhold til hinanden, men aldrig overlapper de. End ikke tilnærmelsesvist, da territoriet besidder uendelighed. Hvor dybt kan et menneske, et samfund, en kultur egentlig falde? Det dybeste fald er den absolutte uvidenhed om en højere realitet. Det dybeste fald er på en måde det verdenstab, der kommer af at tage kortet for territoriet. Er verdenstabet irreversibelt? Hvordan kan rå virkelighed atter vristes fri af de kort, sprog og koder, hvormed man forsøger at lukke passagen til såvel den ydre, som den indre uendelighed? Måske er det for sent, måske det virkelig er slut, for ingen lyttede hverken til filosofierne eller til sig selv.

Ihvertfald: følgende formaning blev overhørt og den underliggende profeti blev til virkelighed:

"Den operationelle tanke bliver til en slags absolut forskruethed, som man ser det i den kybernetiske ideologi, hvor det, som mennesket har skabt, bliver betragtet som udgæet af en naturlig informationsproces; men hvor den gerne vil forstå sig selv ud fra den model, som "menneskemaskinerne" udgør. Hvis denne tænkemåde giver sig i lag med mennesket og med historien, og hvis den begynder at "konstruere" dem ud fra nogle abstrakte kendetegn, idet den foregiver ingen viden at have af den art, vi andre har ved kontakt og ved stillingtagen - et konstruktionsforsøg, som en dekadent psykoanalyse og kulturalisme har udført i USA - og da således i sandhed mennesket går hen og bliver dette "manipuladum", som han selv tror at være, så går vi ind i en kulturel tilstand, hvor der ikke mere er noget, der er sandt eller falsk, hvad angår mennesket eller historien, og langt ind i en søvn eller mareridt, hvoraf intet kan vække os".

Maurice Merleau-Ponty - 1963

Jeg er dog endnu naiv nok til at tro at kunst nytter en smule; billeder kan åbne en mikroskopisk sprække til en transcendent virkelighed, som findes nu og her i en amalgering af drøm og materie. Man kan stadig ane et stort daggry igennem en meget lille åbning, hvis man presser øjet tæt nok på.

Ferdinand Ahm Krag - Dionysos Avenue, Nea Makri, Grækenland